

Omskärelse och könsstympning

Publicerad: 29 December 2011

Kvinnlig omskärelse (eller könsstympning) är ett alltför vanligt fenomen som nästan uteslutande förknippas med islam. Även om många som utövar detta är muslimer, är majoriteten av de omskärelser som utförs av kulturell natur och förbjudna enligt islam. Enligt WHO definieras kvinnlig könsstympning som: "alla ingrepp som rör borttagande delvis eller helt av de externa genitalierna eller annan åverkan på de kvinnliga könsdelarna av kulturella eller andra icke-medicinska skäl" [1]WHO: Eliminating female genital mutilation: An interagency statement.. Geneva: WHO, 2008..

Amnesty International uppger:

Kvinnlig omskärelse förekom även före islam men praktiseras inte av majoriteten av muslimer. Handlingen har dock fått en religiös innebörd. [2]Vad är kvinnlig könsstympning? Amnesty International... (<http://web.amnesty.org/library/Index/ENGACT770061997?open&of=ENG-370>)

Nätverket mot kvinnlig omskärelse och avlägsnande av genitalier säger:

...det är inte en islamisk praxis. Kvinnlig omskärelse är en ritual som inte går förknippa med en viss religion eller kultur. I Afrika och Mellanöstern utförs det av muslimer, koptiska kristna, olika ursprungsbefolkningar, protestanter och katoliker, för att nämna några. [3]Female Genital Cutting (FGC): An Introduction, Marianne Sarkis. (<http://www.fgmnetwork.org/intro/fgmintro.html>)

Falasherna, som är en judisk sekt, omskar också båda könen. [4]Andrée, Zur Volkskunde der Juden, s. 84.

I denna text kommer vi först undersöka olika typer av omskärelse för att därpå reda ut varför olika kulturer utsätter kvinnan för detta.

Olika former av omskärelse

Kvinnlig omskärelse är "en term som hänvisar till alla former av avlägsnande eller ändring av kvinnans genitalier." [5]Female Genital Cutting (FGC): An Introduction, av Marianne Sarkis (<http://www.fgmnetwork.org/intro/index.html>) Det finns fyra typer av omskärelse [6]Female Genital Mutilation: Rapport, WHO Technical Working Group, Geneva, 17-19 juli 1995. World Health Organization: Geneva. 1996.:

- Klitoridektomi. Detta är den mildaste formen av omskärelse som innebär ett avlägsnande eller en uppdelning av den förhud (eller "huva") som täcker kvinnans klitoris. Detta kan utföras tillsammans med en partiell eller fullständig excision av klitoris, vilket kallas för klitoridektomi. Enligt FN:s befolkningsfond (UNFPA) är detta den form som är jämförbar med manlig omskärelse [7]Vanliga frågor och svar om kvinnlig könsstympning (<http://www.unfpa.org/gender/practices2.htm> # 4) . Detta kallas ibland också för "sunna-omskärelse" då det är denna typ som utförs av de muslimer som anser handlingen vara lagstiftad i islam.
- Excision. Enligt denna form, som också benämns som könsstympning, avlägsnas [yttre] klitoris

och labia minora helt eller delvis.

- Infibulation. Detta är en av de mest extrema formerna av omskärelse, som innebär total excision av klitoris, både labia minora och majora samt att sammanfogningen av vulvans båda sidor i vaginan sys med tråd eller säkras med andra objekt tills en läkning och sammanslutning sker. Endast ett litet hål behålls för att tillåta passage av menstruationsblod och urin. Detta kallas för infibulation eller faraonisk omskärelse [8] Infibulation (även kallat "faraonisk omskärelse") har praktiserats särskilt i Östafrika och är den värsta typen av kvinnlig könsstympling och innebär att klitoris, de inre blygdläpparna samt ... Fortsätt läsa efter dess ursprung.

- Alla andra sorters könsstympling som prickning, piercing eller incision av klitoris och/eller blygdläpparna, tånjning av klitoris och/eller blygdläpparna, kauterisation genom bränning av klitoris och omgivande vävnad; introcision, skrapning eller styckning av vaginan eller omgivande vävnad, och införande av frätande ämnen eller örter i vaginan.

Var omskärelse utövas

Var i Afrika omskärelse utövas.

Omskärelse praktiseras i hela världen men är vanligast i Afrika söder om Sahara i ett band som sträcker sig österut från Senegal till Somalia. Omskärelse förekommer även i Mellanöstern, Nord- och Sydamerika, Indonesien och Malaysia. Den tredje formen (enligt vad som beskrivits ovan) förekommer nästan uteslutande i Somalien, Sudan och södra Egypten, samt i några delar av Mali och Nigeria.

Vi finner att i vissa samhällen, såsom i Somalia, Eritrea och Etiopien, genomgår nästan alla kvinnor den tredje formen av omskärelse – könsstympling. Anledningarna till detta kan vara många. Kanske ses kvinnan inte som "ren" så länge hennes klitoris inte avlägsnats eller kan det bero på att man önskar att hon skall vara kysk fram till äktenskapet. Denna sed har existerat under lång tid och många är rädda för att straffas om de överger den. Kvinnor kanske inte kan gifta sig, eller anklagas de för otukt. Familjen kan också förlora sin "heder" om traditionen inte efterlevs.

Kvinnlig omskärelse har också varit vanligt i Nordamerika för att kontrollera kvinnans sexualitet. Särskilt i USA var den första, andra och tredje formen vanliga fram till 50-talet. Anledningarna till detta var många men den kanske vanligaste orsaken var att man ville minska onani. I England publicerade Isaac Baker Brown (1811–1873) en bok om hans framgångar vid behandling av kvinnlig onani med könsstympling. Han hävdade också att detta var ett botemedel mot oklara mentala störningar såsom hysteri och epilepsi. [9] The Ritual of Circumcision, av Karen Ericksen Paige. Human Nature, s. 40–48, maj 1978. Lösningarna för att hindra onani var otaliga. Ett exempel är kyskhetsbältet, som först användes under medeltiden för att säkerställa att hustrur förblev kyska medan deras män var borta. För att förhindra onani bland pojkar användes spetsade ringar eller ännu mer drastiska metoder som kauterisation eller kastrering [10] Ibid..

Anledningar till omskärelse

I en av de klassiska läroböckerna om barnsjukdomar, Diseases of Infancy and Childhood, publicerad 11 gånger mellan 1897 och 1940, förespråkar författaren L.E Holt kauterisation av klitoris samt

sveda av vulvan som förebyggande åtgärder mot onani. Onani sågs som orsaken till många sjukdomar, såsom neuroticism, olydnad och brist på respekt mot föräldrarna. [11]Ibid.

Organisationen Orificial Surgery Society menade att kauterisation kunde vara en lämplig behandling även för så triviala åkommor som huvudvärk.

Många hygieniska fördelar troddes åstadkommas genom klitoridektomi. C.F. McDonald nämner i artikeln Omskärelse av kvinnor [12]McDonald, CF, MD (september 1958). Omskärelse av kvinnor från 1958:

Om mannen är i behov av omskärelse för renlighet och hygien, varför då inte även kvinnan? Jag har opererat kanske 40 patienter som behövt denna behandling.

Det förklaras att denna behandling hjälper mot "irritation, klåda och onani".

Tills alldeles nyligen ansågs kvinnans klitoris vara "oren". Sigmund Freud, som anses vara en av den moderna psykologins grundare, förklarar i Sexualitetens och kärlekens psykologi att: "eliminering av klitoris är en nödvändig förutsättning för utveckling av femininitet."

Även i västvärlden genomgår idag många kvinnor denna form av omskärelse som vissa läkare [13]Ezzell, Carol (31 oktober, 2000). Anatomy and Sexual Dysfunction och författare [14]Clitoral Circumcision. Tantra * Kama Sutra * Tantric Sex & Tantric philosophy, 1959). Kvinnlig omskärelse: Indikationer och en ny teknik. menat skall öka kvinnans sexuella tillfredsställelse.

Olika åsikter bland muslimer

Även om omskärelse av män är en lovvärd handling enligt islam, har forskare skilt sig åt när det gäller kvinnor. Vissa har ansett det vara lovvärt, medan andra enbart betraktat det som tillåtet. På senare tid har somliga även menat att det är otillåtet. Dessa ståndpunkter baseras på ett antal traditioner (hadīth) berättade från profeten Muhammed (över honom vare Guds frid och välsignelser).

De skriftlärde som menar att omskärelse är en lovvärd handling baserar i huvudsak detta på en återberättelse i vilken profeten Muhammed säger:

Omskärelse är sunnah för män och en hedervärd sak för kvinnor. [15]Musnad Ahmad

Ur denna återberättelse har några lärde dragit slutsatsen att profeten uppmuntrade både män och kvinnor att omskära sig.

De som ser det som enbart tillåtet utgår från en annan återberättelse, från Umm Atiyyah, i vilken profeten fick vetskap om ett flickebarn som skulle omskäras. Från denna återberättelse har de lärde härlett att omskärelse av kvinnor är tillåtet eftersom profeten inte förbjöd det uttryckligen. De härleder också att det inte är tillåtet att gå till ytterligheter.

Studerar vi vad de lärde inom uttalanden från Muhammed sagt kan vi dock notera att flera av de mest framträdande såsom Ibn Hajar, al-Bukhāri, Abu Dawūd, al-Bayhaqi, Ibn ul-Mundthir och ash-Shawkāni har uppgett att dessa återberättelser är svaga och att de inte kan åberopas. Ibn ul-Mundthir har sagt:

Det finns ingen rapport om omskärelse som kan åberopas, och ingen berättarkedja som går att följa. [16]Talkhees al-Habeer. Ibn Hajar al-Asqalani. Hadīth #2140

Islams lärde säger att om en återberättelse visar sig vara svag eller opålitlig är det inte tillåtet att använda den som bevis för att förkunna en islamisk dom, då alla rättsliga avgöranden i religionen måste styrkas med autentiska och entydiga bevis.

“Sunna-omskärelse”

Vad man kan se är att den första formen av omskärelse, som ibland kallas “sunna-omskärelse”, har en viss islamisk grund men att dess grundval är svag. Och det är endast denna form, som innebär att en viss del av huden avlägsnas, som vissa skriftlärde anser vara tillåten eller lovvärd. Detta förfarande är ofarligt och liknar det sätt som män omskärs. Somliga har hävdade att det också finns vissa fördelar med detta ingrepp såsom ökad sexuell njutning, förebyggande av dålig lukt till följd av illaluktande sekret under huden och en lägre frekvens av urinvägsinfektioner samt infektioner som påverkar det reproduktiva systemet. [17]Kvinnlig omskärelse: ett medicinskt perspektiv, Sitt al-Banaat Khaalid. 2003.

Men för de andra formerna av omskärelse – eller rättare sagt könsstympling – finns det ingen grund för i islam utan tvärtom är det strängt förbjudet. Detta enligt den profetträdion som visar på ett tillstånd för en viss form av omskärelse men samtidigt förbjuder extremer. Därutöver skyddar islamisk lag kvinnors rätt till sexuell njutning, vilket bevisas av det faktum att en kvinna har rätt till skilsmässa om hennes man inte kan tillfredsställa hennes sexuella begär.

De muslimer som i vissa delar av världen ägnar sig åt könsstympling kommer att lägga dessa handlingar åt sidan när de växer i deras förståelse av islam. Ett tydligt exempel på detta är att en av de grupper i Kenya som inte praktiserar kvinnlig könsstympling är muslimerna, även om det är ett land vars befolkning är kända för detta.

Allmän islamisk rättspraxis

Vi måste dock understryka att rätt hållning i denna fråga är att det inte finns någon tillförlitlig text som direkt uppmuntrar till omskärelse, och därmed faller frågan under andra allmänna texter som förbjuder det som är skadligt och uppmuntrar till det som är nyttigt och hälsosamt. Enligt grundläggande islamisk rättspraxis är det som inte uttryckligen förbjuds tillåtet, även om det fortfarande är föremål för andra indirekta texter. Detta bäddar för en stor tolerans i religionen, samtidigt som det också finns möjlighet till att hantera nya frågor. Visar det sig att omskärelse är medicinskt fördelaktigt för kvinnor eller för samhället, skulle det vara något som islam uppmuntrar till på samma sätt som allt som för nytta med sig är uppmuntrat inom islam. Men om det å andra sidan visar sig att omskärelse är skadligt skulle det definitivt betraktas som förbjudet inom islam. Dr. Abd al-Rahmān b. Hasan al-Nafisah, redaktör för Contemporary Jurisprudence Research Journal baserad i Riyadh, skriver i en artikel om kvinnlig omskärelse och islam:

Inom islamisk lag är bevarandet av människan – livet och kroppslig hälsa – en laga nödvändighet. Något som äventyrar denna laga nödvändighet genom att vålla skada är inte tillåtet. [18]http://islamtoday.com/showme2.cfm?cat_id=2&sub_cat_id=822

Källa:

Female Circumcision in Islam. www.islamreligion.com

Amon Shavit 2004:
[http://en.wikipedia.org/wiki/File:Campaign_road_sign_against_female_genital_mutilation_\(cropped\).jpg](http://en.wikipedia.org/wiki/File:Campaign_road_sign_against_female_genital_mutilation_(cropped).jpg)

Fotnoter:[+]

Fotnoter:

↑1 WHO: Eliminating female genital mutilation: An interagency statement.. Geneva: WHO, 2008.

↑2 Vad är kvinnlig könsstympning? Amnesty International...
(<http://web.amnesty.org/library/Index/ENGACT770061997?open&of=ENG-370>)

↑3 Female Genital Cutting (FGC): An Introduction, Marianne Sarkis.
(<http://www.fgmnetwork.org/intro/fgmintro.html>)

↑4 Andrée, Zur Volkskunde der Juden, s. 84.

↑5 Female Genital Cutting (FGC): An Introduction, av Marianne Sarkis
(<http://www.fgmnetwork.org/intro/index.html>)

↑6 Female Genital Mutilation: Rapport, WHO Technical Working Group, Geneva, 17–19 juli 1995.
World Health Organization: Geneva. 1996.

↑7 Vanliga frågor och svar om kvinnlig könsstympning
(<http://www.unfpa.org/gender/practices2.htm#4>)

↑8 Infibulation (även kallat "faraonisk omskärelse") har praktiserats särskilt i Östafrika och är den värsta typen av kvinnlig könsstympning och innebär att klitoris, de inre blygdläpparna samt delar av de yttre blygdläpparna skärs bort. Huden sys sedan ihop och ett litet hål lämnas för att menstruationsblod och urin ska kunna passera. Infubilation leder till många allvarliga fysiska och psykiska konsekvenser för den drabbade.

↑9 The Ritual of Circumcision, av Karen Ericksen Paige. Human Nature, s. 40–48, maj 1978.

↑10 Ibid.

↑11 Ibid.

↑12 McDonald, CF, MD (september 1958). Omskärelse av kvinnor

↑13 Ezzell, Carol (31 oktober, 2000). Anatomy and Sexual Dysfunction

↑14 Clitoral Circumcision. Tantra * Kama Sutra * Tantric Sex & Tantric philosophy, 1959). Kvinnlig omskärelse: Indikationer och en ny teknik.

↑15 Musnad Ahmad

↑16 Talkhees al-Habeer. Ibn Hajar al-Asqalani. Hadīth #2140

↑17 Kvinnlig omskärelse: ett medicinskt perspektiv, Sitt al-Banaat Khaalid. 2003.

↑18 http://islamtoday.com/showme2.cfm?cat_id=2&sub_cat_id=822